

Αριθμός	_____
Επίθετο	_____
Όνομα	_____
Όνομα πατέρα	_____

THE G C SCHOOL OF CAREERS
NICOSIA

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Σχολική χρονιά 2022 - 2023

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

(Αυτό το γραπτό αποτελείται από **10** σελίδες, συμπεριλαμβανομένης της σελίδας αυτής).

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

2022 – 2023

Χρόνος 1 ώρα και 30 λεπτά

ΚΑΛΗ
ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Για Επίσημη Χρήση

ΔΗΜ. ΕΚΦΡ.
ΚΕΙΜΕΝΟ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΛΕΞ. ΑΣΚ.
ΣΥΝΟΛΟ

Απαντώ σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις

Α. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ (20 μονάδες)

Επιλέξτε ένα από τα τέσσερα θέματα και γράψτε μία παράγραφο των 80 λέξεων περίπου.

1. Για πρώτη φορά συμμετέχω στην ποδοσφαιρική ομάδα του σχολείου μου.
2. Ταξιδεύω πρώτη φορά με το αεροπλάνο.
3. Ετοιμάζοντας ένα μεγάλο πάρτι για τα γενέθλιά μου.
4. Αποχαιρετώντας την αγαπημένη μου δασκάλα στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

B. ΚΕΙΜΕΝΟ (40 μονάδες)

Διαβάστε αργά και προσεκτικά το πιο κάτω κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Άλκης Ζέη, Το καπλάνι της βιτρίνας (Διασκευή)

Την Κυριακή, τον χειμώνα, είναι η πιο βαρετή μέρα. Από το πρωί, η Μυρτώ κι εγώ παίζουμε, τσακωνόμαστε, διαβάζουμε κανένα βιβλίο, αλλά το απόγευμα, όταν αρχίζει να σκοτεινιάζει νωρίς νωρίς, δεν ξέρουμε τι να κάνουμε. Τα απογεύματα μένουμε στο σπίτι μόνες με τον παππού.

Ο παππούς κλείνεται στο γραφείο του και διαβάζει τους «αρχαίους» του. Έτσι λέμε, με την αδελφή μου τη Μυρτώ, τα βιβλία του παππού, γιατί είναι όλα Αρχαία Ελληνικά. Πηγαίνουμε τότε στην τζαμωτή βεράντα και κοιτάμε τη θάλασσα. Τα κύματα σπάνε στους βράχους, πιτσιλάνε τα τζάμια κι έτσι όπως κυλάνε οι στάλες πάνω τους, μοιάζουν με δάκρυα. Τότε φτιάχνουμε με τη Μυρτώ τις πιο λυπητερές ιστορίες. Τάχα πως πέθανε ο μπαμπάς, η μαμά ξαναπαντρεύτηκε κι ο πατριός μας είναι κακός. Ή πως ο παππούς είναι ένας φτωχός ζητιάνος, κι εμείς, ντυμένες με κουρέλια, γυρίζουμε μαζί του μέσα στο κρύο και ζητιανεύουμε ψωμί, από πόρτα σε πόρτα.

Αυτήν όμως την Κυριακή βαριόμασταν όλα τα παραμύθια και τα παιχνίδια μας. Είχε σκοτεινιάσει για καλά. Η θάλασσα δεν ξεχώριζε. Μονάχα ακούγαμε ένα «παφ» και γέμιζαν τα τζάμια δάκρυα. Μετά ο παππούς ήρθε στην τζαμωτή, μας πήρε στην τραπεζαρία και μας έδωσε να φάμε καρύδια με μέλι. Όταν η Μυρτώ ζήτησε και τρίτη φορά να της γεμίσει το πιατάκι, ο παππούς είπε:

- Μυρτώ, τι προτιμάς; Κι άλλα καρύδια ή να σου διηγηθώ ένα μύθο;
- Φυσικά, καρύδια, απάντησε εκείνη. Αφού ο μύθος δεν τρώγεται.

Ο παππούς μας δεν μοιάζει με τους παππούδες των άλλων παιδιών. Είναι ψηλός, περπατάει κρατώντας ένα καλάμι και δεν καμπουριάζει καθόλου. Όλοι στο νησί τον λένε «Ο ΣΟΦΟΣ». Ξέρει όλον τον Όμηρο απέξω. Ποτέ δεν μας λέει παραμύθια για δράκους και βασιλιάδες, παρά μας διηγείται μύθους για τους αρχαίους θεούς και ήρωες.

- Λοιπόν, θα σας πω έναν μύθο, είπε ο παππούς κι άρχισε την ιστορία του Δαίδαλου και του Ίκαρου.

...Ο Ίκαρος, με τα φτερά που του έφτιαξε ο πατέρας του, ο Δαίδαλος, άρχισε να πετά σαν πουλί. Μα πέταξε πολύ ψηλά, σχεδόν κοντά στον ήλιο, κι έλιωσε το κερί που μ' αυτό ήταν κολλημένα τα φτερά του. Έτσι έπεσε στη θάλασσα και πνίγηκε. Γι' αυτό το πέλαγος, όπου έπεσε, λέγεται Ικάριον...

Μέσα στο Ικάριο πέλαγος είναι το νησί μας. Τι μικρό που φαίνεται πάνω στην υδρόγειο! Σα μια μικρή τελεία. Πέρα τ' άλλα νησιά, κι ύστερα ολόκληρη η Ελλάδα κι οι άλλες χώρες, απέραντες ... Τι όμορφα που θα 'ναι να πετάς! Να 'ναι, ας πούμε, μια βαρετή Κυριακή κι εσύ να λες: δεν βάζω τα φτερά μου, να πεταχτώ, μια στιγμή, στην Ιαπωνία ή στην Κίνα ή στην Αφρική, να δω αν τα Γιαπωνεζάκια, τα Κινεζάκια και τα Αραπάκια περνούνε κι αυτά βαρετές Κυριακές; Αν παίζουν κι αυτά κουτσό, σκοινάκι.

- Μπορεί στ' αλήθεια, παππού, να πετάξει καμιά φορά ο άνθρωπος; ρώτησα.
- Σαχλαμάρες! είπε η Μυρτώ.

- Μπορεί. Αν περάσουν πενήντα, ίσως εκατό χρόνια, μπορεί να γίνει κι αυτό. Τώρα έχουμε Γενάρη του 1936, μπορεί ως τον Γενάρη του 1986 οι άνθρωποι να πετάνε κοντά στον ήλιο, χωρίς όμως να ξεκολλάνε τα φτερά τους.
- Ούουου, ως τότε τι να το κάνουμε; λέει η Μυρτώ. Εμείς θα είμαστε γριές κι έτσι κι αλλιώς δεν θα μπορούμε να πετάμε.

Ο παππούς τη μάλωσε πως είναι εγωίστρια. Αν σκέφτονταν όλοι έτσι, δεν θα 'χε γίνει καμία ανακάλυψη στον κόσμο. Οι επιστήμονες δεν θα κουράζονταν να βρουν τούτο ή εκείνο, αφού, ώσπου να τελειοποιηθεί η εφεύρεσή τους, αυτοί θα έχουν πεθάνει.

- Αλλά οι επιστήμονες, κυρία Μυρτώ, σκέφτονται την ανθρωπότητα κι όχι τον εαυτό τους. Οι ίδιοι μπορεί να μην υπάρχουν, αλλά το όνομά τους μένει αθάνατο.
- Θα 'θελα να γίνω εφευρέτης, λέει η Μυρτώ.
- Αν οι εφευρέτες ξέρανε την προπαίδεια¹ όπως εσύ, της είπε ο παππούς, δεν θα γινόταν καμιά εφεύρεση στον κόσμο.

Δεν φανταζόμασταν ότι θα τέλειωνε τόσο άσχημα αυτή η Κυριακή. Ο παππούς άρχισε να ρωτάει τη Μυρτώ το 7x7 κι εκείνη όλο τα μπερδεύε. Επέμενε μάλιστα πως 7x8 κάνει 46 κι ο παππούς θύμωσε.

- Αν δεν μάθεις την προπαίδεια απέξω κι ανακατωτά, δεν θα πας ποτέ σου σε αληθινό σχολείο, είπε ο παππούς και μας έστειλε να κοιμηθούμε.

Εγώ πηγαίνω στη Δευτέρα κι η Μυρτώ στην Τετάρτη. Δεν πηγαίνουμε όμως σχολείο, μας κάνει ο παππούς μάθημα στο σπίτι². Σε δημόσιο σχολείο δεν θέλουν να μας στείλουν, γιατί εκεί, λέει ο παππούς, έχει τόσα παιδιά σε κάθε τάξη, που μπορεί να περάσει μισός χρόνος και να μη σε σηκώσουν για μάθημα. Είναι και το ιδιωτικό σχολείο του κυρίου Καρανάση στη γειτονιά μας, μα αυτό, λέει ο μπαμπάς, είναι πολύ ακριβό.

Όταν πέσαμε πια στα κρεβάτια μας να κοιμηθούμε, άρχισε η Μυρτώ να λέει πως εγώ έφταιγα που τη μάλωσε ο παππούς για την προπαίδεια, γιατί ρώτησα αν θα μπορέσει στ' αλήθεια να πετάξει ο άνθρωπος. Πού να ξέρω εγώ ότι, για να πετάξει ο άνθρωπος, χρειάζεται κανείς να ξέρει απέξω κι ανακατωτά την προπαίδεια;

Μπορούσε, όμως, ποτέ Κυριακάτικα να πάνε όλα καλά; Αν πηγαίναμε σχολείο, θα μας άρεσε η Κυριακή, που θα μέναμε στο σπίτι. Ενώ τώρα...

- Αχ, να πηγαίναμε σχολείο... λέω δυνατά, αλλά η Μυρτώ κάνει πως δεν ακούει. Τότε είπα ακόμα πιο δυνατά:
- ΕΥ-ΠΟ; ΛΥ-ΠΟ;
- ΛΥ-ΠΟ, ΛΥ-ΠΟ, απάντησε εκείνη κάτω από τα σκεπάσματα.

Αυτά ήταν μια δική μας γλώσσα, που μόνο οι δυο μας την καταλαβαίναμε. ΕΥ-ΠΟ, θα πει πολύ ευχαριστημένη. ΛΥ-ΠΟ, πολύ λυπημένη. Αν δεν το ρωτούσαμε κάθε βράδυ η μια στην άλλη, δεν μπορούσαμε να κοιμηθούμε. Δεν ξέρω γιατί, τις Κυριακές, σχεδόν πάντα, απαντούσαμε ΛΥ-ΠΟ, ΛΥ-ΠΟ.

Να 'χα τώρα φτερά σαν του Ίκαρου, θα μπορούσα να πέταγα από χώρα σε χώρα και να ρωτάγα όλα τα παιδιά του κόσμου: ΕΥ-ΠΟ; ΛΥ-ΠΟ;

¹ **προπαίδεια**: οι βασικές γνώσεις που αποκτά κάποιος τα πρώτα χρόνια της εκπαίδευσής του.

² **μάθημα στο σπίτι**: τα παλαιότερα χρόνια επιτρεπόταν τα παιδιά να εκπαιδεύονται στο σπίτι, φτάνει να περνούσαν κάθε χρόνο τις εξετάσεις. Σήμερα όλα τα παιδιά είναι υποχρεωτικό από τον νόμο να φοιτούν σε σχολείο.

Έτσι περνούσαν οι μέρες και κόντευε ο καιρός που θα φεύγαμε στην εξοχή για το καλοκαίρι. Μετρούσα πως είχαμε ακόμα δέκα μέρες για να φύγουμε, όταν είδα τη Μυρτώ να έρχεται λαχανιασμένη από την τρεχάλα.

- Έχω να σου πω ένα νέο, να σε κάνω να πηδήσεις! Θα πάμε σχολείο! Τσιρίζει τώρα η Μυρτώ και χοροπηδά στο ένα πόδι. Σε αληθινό σχολείο. Τώρα ήρθε ο μπαμπάς από τη δουλειά και το είπε. Ο διευθυντής του μπαμπά στην τράπεζα μίλησε στον κύριο Καρανάση και θα μας πάρει στο σχολείο του με «έκπτωση».
- Πώς με «έκπτωση»; τρόμαξα εγώ, γιατί δεν είχα πολυκατάβει τι θα πει.
- Να, θα πληρώνουμε πιο λίγο, εξηγεί η Μυρτώ.
Το σχολείο που θα πηγαίναμε δεν είναι πολύ μακριά από το σπίτι μας. Βρίσκεται πάνω στην προκουμαία, δίπλα στη θάλασσα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1. Γράψτε με δικά σας λόγια την περίληψη του πιο πάνω κειμένου σε 100 περίπου λέξεις. (10 μονάδες)**

2. Τα κορίτσια φοιτούν σε κανονικό σχολείο; Απαντήστε αναλυτικά με στοιχεία από το κείμενο. (6 μονάδες)

3. Να περιγράψετε τον χαρακτήρα του παππού που μεγαλώνει τα κορίτσια. Δικαιολογήστε τους χαρακτηρισμούς. (10 μονάδες)

4. Λόγω της πανδημίας πολλά παιδιά σε όλο τον κόσμο αναγκάστηκαν να κάνουν μάθημα στο σπίτι. Πώς ήταν η δική σας εμπειρία από την εκπαίδευση στο σπίτι; Να απαντήσετε κάνοντας σύγκριση (ομοιότητες και διαφορές) με την εμπειρία των κοριτσιών. (10 μονάδες)

5. Να κυκλώσετε τη σωστή απάντηση. (4 μονάδες)

- Το Ικάριο πέλαγος πήρε το όνομά του από:
 - (α) την πτώση του Δαίδαλου και του Ίκαρου στα νερά του.
 - (β) την πτώση του Ίκαρου, αφού έλιωσαν τα κέρινα φτερά του.
 - (γ) την πτώση του Ίκαρου, αφού έλιωσε το κεριά πάνω στο οποίο ήταν κολλημένα τα φτερά του.

- Το κείμενο διαδραματίζεται:
 - (α) Άνοιξη του 1936.
 - (β) Χειμώνα του 1936.
 - (γ) Γενάρη του 1986.

- Σύμφωνα με τον παππού οι επιστήμονες:
 - (α) σκέφτονται πρώτα τον εαυτό τους και το προσωπικό τους όφελος.
 - (β) σκέφτονται τους ανθρώπους και όχι τον εαυτό τους.
 - (γ) περιμένουν να αναγνωριστεί η αξία τους όσο ακόμα ζουν.

- Τις Κυριακές τα κορίτσια σχεδόν πάντα ήταν:
 - (α) ΕΥ-ΠΟ.
 - (β) λυπημένες πολύ.
 - (γ) πολύ ευχαριστημένες.

Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ (30 ΜΟΝΑΔΕΣ)

1. Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τον κατάλληλο μονολεκτικό τύπο του συγκριτικού ή του υπερθετικού βαθμού των επιθέτων και των επιρρημάτων που βρίσκονται στις παρενθέσεις. (7 μονάδες)

- Ο δάσκαλος της Ιστορίας διόρθωσε τα γραπτά _____ (επιεικής).
- Η συμπεριφορά του έκανε τη _____ (κακός) δυνατή εντύπωση.
- Αν και εργάστηκε πολύ και ευσυνείδητα στη ζωή του, ανταμείφθηκε _____ (λίγο).
- Είναι _____ (ευτυχής) άνθρωπος της γειτονιάς λόγω του καινούργιου δρόμου που κατασκευάστηκε.
- Το φορτίο ήταν _____ (βαρύς) απ' ό,τι περίμεναν, με αποτέλεσμα να τραυματιστεί σοβαρά ο ένας εργάτης.
- Το γραπτό ήταν _____ (απλός) από το προηγούμενο, με αποτέλεσμα να αδικηθούν οι _____ (καλός).

2. Συμπληρώστε τις προτάσεις βάζοντας τα ρήματα στον χρόνο που αναγράφεται στην παρένθεση και στο πρόσωπο που ταιριάζει. (6 μονάδες)

- _____ (εκφράζω, παρατατικός) με θάρρος και ηρεμία τις απόψεις του για κάθε ζήτημα που _____ (προκύπτω, παρατατικός).
- Αν κρίνω από τα αποτελέσματα φαίνεται πως ήδη _____ (παραμελώ, παρακείμενος) τα καθήκοντά σας.
- Ο υδραυλικός _____ (πληρώνομαι, αόριστος) αμέσως μετά την επισκευή της βρύσης.
- Οι τάξεις _____ (απολυμαίνομαι, ενεστώτας) καθημερινά μετά το τέλος των μαθημάτων.
- Ο παππούς μου _____ εξαιρετικός χειρουργός (θεωρούμαι, ενεστώτας).

3. Συμπληρώστε τα κενά γράφοντας το ουσιαστικό και το επίθετο της παρένθεσης στον σωστό τύπο. (14 μονάδες)

- Τα _____ φίδια πλησίασαν τα χωριά μετά την ανομβρία (**δηλητηριώδης**).
- Αυξήθηκε ο μισθός των _____ μετά από πρωτοβουλία του αρχιεπισκόπου (**ο ιερέας**).
- Όλες οι _____ του γηπέδου παρακολουθούνται με κάμερες (**η είσοδος**).
- Τα _____ της Τροίας ήταν απροσπέλαστα (**το τείχος**).
- Οι υπάλληλοι του _____ αεροδρομίου Λάρνακας προχώρησαν σε απεργία μετά τη μείωση του μισθού τους (**διεθνής**).
- Τα _____ μαλλιά του μικρού πρίγκιπα θυμίζουν στην αλεπού τα _____ (**χρυσ αφής, το στάχυ**).
- Διασχίσαμε το _____ ποτάμι με ποταμόπλοιο (**πλατύς**).
- Η υπεράσπιση των εθνικών _____ είναι υποχρέωση της πολιτείας (**το συμφέρον**).
- Τα _____ παιδιά δυσκολεύουν πολύ τους _____ τους (**γκρινιάρης, ο γονέας**).
- Οι _____ του χωριού ήταν πολύ _____ (**ο άνθρωπος, συμπαθής**).
- Αυτός ο άνθρωπος σκέφτεται με την ταχύτητα του _____ (**το φως**)!

4. Μεταφέρω τις παρακάτω προτάσεις από την ενεργητική στην παθητική φωνή και από την παθητική στην ενεργητική φωνή. (3 μονάδες)

- Οι αγωνιστές του 1821 δόξασαν την πατρίδα.

- Ο αγώνας αναβλήθηκε από τον διαιτητή.

Δ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ (10 ΜΟΝΑΔΕΣ)

1. Δίνω ένα συνώνυμο για την κάθε λέξη που ακολουθεί. (3 μονάδες)

- οξυδερκής: _____
- βαρετός: _____
- τρομάζω: _____

2. Γράφω ένα παράγωγο ουσιαστικό για την κάθε λέξη που ακολουθεί.

(3 μονάδες)

- διδάσκω: _____
- λέγω: _____
- καλώ: _____

3. Συμπληρώνω τα κενά με τα αντίθετα των λέξεων που βρίσκονται στις παρενθέσεις. (4 μονάδες)

- Συναρπαστικό είναι το συναίσθημα κατά την _____ του αεροπλάνου (προσγείωση).
- Ο _____ άνθρωπος δεν μπορεί να πει ψέματα (ψεύτης).
- Η _____ είναι γνώρισμα του εγωπαθούς ανθρώπου (μετριοφροσύνη).
- Τα _____ κράτη δεν πρέπει να ανέχονται αυταρχικές ή ρατσιστικές συμπεριφορές (απολυταρχικά).

ΠΡΟΣΟΧΗ

Πριν παραδώσω το γραπτό μου, ελέγχω ότι:

1. Έχω γράψει το ονοματεπώνυμό μου!
2. Έχω απαντήσει όλες τις ερωτήσεις!
3. Έχω διαβάσει τις απαντήσεις μου μία-μία προσεκτικά!

ΤΕΛΟΣ